

Referat fra møde i Blåt Fremdriftsforum den 21. november 2017.

Deltagere

Bjarne B. Svendsen (KTC)
Lisbet Ogstrup (DN)
Walter Brüsch (DN)
Henning Mørk Jørgensen (DN)
Verner W. Hansen (Danmarks Sportsfiskerforbund)
Lars Brinch Thygesen (Danmarks Sportsfiskerforbund)
Pernille Weile (Danske Vandværker)
Niels Philip Jensen (KL)
Britta Lehmann (KL)
Irene Wiborg (SEGES)
Sten W. Laursen (SEGES)
Marie van Maarschalkerweerd (L&F)
Erik Jørgensen (L&F)
Nikolaj Ludvigsen (L&F)
Anders Panum (L&F)
Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb)
Knud Erik Thonke (Danske Vandløb)
Lisbeth Plesner (Dansk Akvakultur)
Torben Wallach (Dansk Akvakultur)
Nikolaj Schulz (Bæredygtigt Landbrug)
Hans Aarestrup (Bæredygtigt Landbrug)
Sara Guldagger (MST)
Harley Bundgaard Madsen (MST)
Peter Kaarup (MST)
Christian Vind (MVFM)
Mikkel Dam Schwartz (MVFM)
Peter Østergård Have (MVFM)
Kirsten Flemming Hansen (MVFM)
Nicklas S. Echsner-Rasmussen (MVFM)

Ad punkt 1. Velkomst, godkendelse af dagsorden og referat

Ministeriet bød velkommen til deltagerne i Blåt Fremdriftsforum.

Dagsordenen for dagens møde samt referatet fra mødet d. 30. marts i Blåt Fremdriftsforum blev godkendt.

Ad punkt 2. Orientering om resultatet af den internationale evaluering af de danske kvælstofmodeller og opfølgningen herpå

Ministeriet oplyste indledningsvist, at den internationale evaluering af de danske kvælstofmodeller er blevet gennemført som opfølgning på aftalen om gennemførelsen af en sådan evaluering i Fødevarer- og Landbrugspakken. Herefter blev der kort orienteret om processen for arbejdet.

Det er ministeriets opfattelse, at processen har været transparent og vellykket. Kommentarer og svar fra interessenter og forskningsinstitutioner til ekspertpanelets rapport er reflekteret i bilag til rapporten. Forskerne konkluderer overordnet, at kvælstof er en udfordring for det danske vandmiljø, og at det samlede tal for, hvor stor en kvælstofreduktion, der er behov for, hviler på et solidt videnskabeligt grundlag. Panelet mener også, at Danmark rent fagligt er ledende på området i Europa. Men samtidig peger evalueringen på svagheder i det faglige grundlag, som de danske vandplaner er baseret på, og forslag til forbedringer af det faglige grundlag for vandplanlægningen.

Ministeren har offentligt tilkendegivet et behov for et retningsskifte i tilgangen til beskyttelsen af vandmiljøet, hvilket blandt andet er oplyst i ministerens pressemeddelelse fra 13. oktober 2017. Af pressemeddelelsen fremgår det, at der skal bruges en mere differentieret tilgang til, hvordan der opnås god økologisk tilstand i vores fjorde og kystvande. Der bør fremover i højere grad tages højde for de enkelte vandområders særlige udfordringer. Ministeriet kvitterede for den gavnlige debat, som evalueringen har givet anledning til.

I forlængelse af præsentationen stillede interessenterne opfølgende spørgsmål til præsentationen og til oversættelse af rapporten.

Punktet blev rundet af og ministeriet noterede sig interessenternes ønske om transparens. Hertil blev det oplyst, at projekterne til forbedring af det faglige grundlag løbende vil blive fremlagt i Den Faglige Referencegruppe, som er oprettet netop med henblik på at inddrage alle interesserede parter, herunder også forskere og konsulentfirmaer, i drøftelserne af, hvordan det forbedrede faglige grundlag helt konkret skal tilvejebringes..

Ad punkt 3. Status for arbejdet i ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning og arbejdet i vandrådene

Ministeriet præsenterede ekspertudvalget til ændret vandløbsforvaltning, herunder dets kommissorium og proces frem imod årsskiftet. Udvalgets anbefalinger skal foreligge med udgangen af året. Herefter følger den politiske stillingtagen til anbefalingerne. Udvalget har i medfør af kommissoriet drøftet en række emner, og er nu i godt gang med at indramme selve anbefalingerne. Der er bl.a. fokus på helhedsplanlægning som styrende for vandløbsforvaltningen, mere klar vandløbsforvaltning, regulativtyper og ny teknologi, vandløbsloven og tydeliggørelse af klimatilpasning som et nyt hensyn af finansiering

I den efterfølgende debat oplyste ministeriet, at klimasikring står centralt i udvalgets arbejde, om end mandatet er bredere end dette emne. Det blev præciseret, at udvalgets interesse i teknologiudvikling begrænser sig til overvågningsdimensionen.

Diskussionen kredsede herefter om ekspertudvalgets interessentinddragelse. Ministeriet oplyste, at interessenterne har deltaget i et opstartsseminar og et midtvejsmøde. Herudover har ekspertudvalget inviteret eksterne parter, når udvalget har ønsket specifikke emner belyst.

Ministeriet oplyste herefter deltagerne om status for arbejdet i vandrådene. På baggrund af møde med væsentlige organisationer i september har ministeren opfordret til at prioritere arbejdet i vandrådene. Miljø- og Fødevarerministeriet anerkender, at den nuværende opgave er mere kompleks end opgaven

forud for anden planperiode. Vurderingen er dog, at det er muligt for vandrådene at afgive fyldestgørende bidrag, hvilket bl.a. understøttes af supplerende svar på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den videre proces vil nu være, at ministeriet modtager vandrådernes materiale samt supplerende oplysninger senest ved udgangen af året. Dernæst foretages databearbejdning, inden der træffes politisk beslutning i forhold til indmeldingerne.

Afslutningsvis noterede ministeriet sig interessenternes opfordring til også at evaluere det arbejde, som vandrådene har udført i 2017.

Ad punkt 4. Første drøftelse af ønsker til interessentinddragelse i forberedelsen og implementeringen af Vandområdeplanerne 2021-2027

Ministeriet indledte punktet og udtrykte forhåbning om masser af input til, hvordan interessentinddragelsen bedst kan sker frem mod vandområdeplanerne 2021-2015, gerne med afsæt i, hvilke redskaber og hvilken form deltagerne finder vigtigst.

Deltagerne blev præsenteret for hovedmilepælene frem med tredje vandplanperiode. Vandrammedirektivet tilskynder til interessentdeltagelse. Med afsæt i lov om vandplanlægning blev mødekredsen orienteret om de lovgivningsmæssige rammer for interessentinddragelse nationalt og kommunalt.

Herefter blev evalueringen af vandrådene i den første vandplanperiode oplistet og evalueringens otte elementer og forudsætninger for succesfuldt vandrådsarbejde uddybet. Siden evalueringen af vandrådsarbejdet i 2014 er der gjort nyttige erfaringer fra arbejdet i de kommunale vandoplandsstyregrupper, via lokale pilotprojekter og forskningsprojekter samt i forbindelse med oplandskonsulenternes arbejde. Disse erfaringer bør også inddrages i forbindelse med, at den fremtidige interessentinddragelse fastlægges.

I den efterfølgende debat gav flere deltagerne i mødet udtryk for ønsket om, at vandrådene bliver permanente, fordi det er ressourcekrævende at starte op på ny, og fordi væsentligheden af opbygningen af personlige relationer i vandrådene ikke må undervurderes. Endvidere debatteredes muligheden for at vandrådene arbejder bredere med andre indsatsområder og i samarbejde med fx vandoplandsstyregrupperne.

I forlængelse af disse ønsker betonedes mødekredsen behovet for prioritering og afgræsning af vandrådernes opgaver. Ydermere slog flere deltagere fast, at det er afgørende for vandrådernes arbejde, at vandrådsmedlemmerne er forankret i baglandet, samt at vandrådsmedlemmerne har interesse og viden om det område, de beskæftiger sig med. Flere deltagere nævnte, at succesen af vandrådernes arbejde beror på, at organisationerne om bordet følger de elementer af vandplanlægningen, som har relevans for dem.

Ministeriet noterede sig ønsket om bredde og ansvar i opgaveporteføljen, lokal forankring samt prioritering.

Herefter blev deltagerne spurgt til deres holdning til inddragelsen i den tidlige og meget teknisk/fagligt prægede fase af vandplanlægningen. Deltagerne var af den opfattelse, at vandrådene ikke er det rigtige forum i denne fase.

Debatten kredsede hovedsageligt om inddragelse i forbindelse med udarbejdelsen af basisanalysen. Flere deltagere nævnte ønsket om en form for høring af basisanalysen, før den blev færdiggjort. Dette ville muliggøre inddragelse af lokal viden. En egentlig høring af udkast til basisanalyse blev nævnt. Et

alternativ hertil kunne være en form for forhøring af en udvidet kreds af interessenter. Outputtet af en sådan forhøring kunne være et idékatalog til basisanalysen, som er forankret i lokal viden. Muligheden for en periode med ”et åbent vindue”, hvor indenfor interessenterne kunne komme med input blev også nævnt. Samlet set – og i forhold til alle slags høringer - var det væsentligt, at både stat og kommuner stiller sig til rådighed med oplysninger i forbindelse med høringen. En proces med høring ville også styrke transparensen ift. tilstandsvurderingerne, hvilket mødekredsen var enige i behovet for. Ministeriet bemærkede, at der ikke lovgivningsmæssigt er krav om offentlig høring af basisanalysen, men at dette ikke forhindrer ministeriet i at tænke i de baner.

Ministeriet kvitterede for input og opridsede det iboende dilemma i, at fremrykning af arbejdet med basisanalysen, som høring vil have som konsekvens, vil føre til, at der i tilstandsvurderingerne ikke arbejdes på baggrund af de nyeste tilgængelige overvågningsresultater.

EU-kommissionen skal senest i 2019 tage vandrammedirektivet op til fornyet overvejelse. Ministeriet informerede i relation hertil kort om status for dette arbejde. Kommissionen har oktober 2017 gennemført en offentlig høring om deres roadmap til/rammerne for et fitness-check af vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet. Fitness-checket af vandrammedirektivet har overordnet til formål at se på mulige mangler i implementeringen af vandrammedirektivet samt den fremgang til opnåelse af god økologisk tilstand, som direktivet har bidraget til. Fitness-checket udgør et væsentligt input frem mod en mulig revision af vandrammedirektivet. Der vil blive igangsat yderligere en høring i første halvdel af 2018, der forventes at have et mere politisk fokus.

Ministeriet oplyste i forlængelse heraf, at en eventuel revision af vandrammedirektivet først vil kunne forventes vedtaget efter 2021, hvor de næste vandplaner skal være vedtaget. Danmark arbejder for, at det bliver muligt at tage revisionen inden eller i betragtning i de nationale vandområdeplaner for 3.planperiode.

Ad punkt 5. Baggrund for nedsættelse af teknisk arbejdsgruppe til kemiske tilstandsvurderinger af grundvandsforekomster i forhold til nitrat og præsentation af projektet

Ministeriet præsenterede nedsættelsen af den tekniske arbejdsgruppe. Projektet håndterer nogle af de kritikpunkter, der har været fremme i debatten om grundvandsovervågningen.

Miljøstyrelsen orienterede om projektet og de overordnede rammer herfor. Metodikken for tilstandsvurderingerne skal videreudvikles, og fokus er i første omgang på nitrat. Der er også andre projekter på vejen mod basisanalysen, bl.a. om sammenhænge mellem grundvand og overfladevand. Der nedsættes styregruppe bestående af MFVM, MST og GEUS.

Ministeriet oplyste, at første møde ikke er indkaldt, men forventningen er, at invitation udsendes før eller lige efter jul. Miljøstyrelsen indkalder til det første møde.

Deltagerne spurgte ind til formatet og frekvensen for interessentinddragelsen i projektet. Ministeriet oplyste, at det første møde skal bruges på grundig gennemgang af projektet, forventningsafstemning ift. mødekadencen og på at høre, hvor interessenterne ser de store udfordringer.

Endvidere blev der spurgt til projektets ramme i lyset af direktivernes forskellige krav til indberetninger, og hvorvidt målet er ens afrapportering fsva. henholdsvis vandrammedirektivet og nitratdirektivet.

Ministeriet belyste de i direktiverne fastlagte forskellige metoder og deraf følgende forskellige tal for afrapportering. Der vil forsat blive indberettet to tal. Ministeriet er opmærksom på, at tallene fremadrettet skal kommunikeres tydeligere.

Ad punkt 6. Eventuelt og afrunding

Ministeriets forslag til møder i Blåt Fremdriftsforum i 2018 blev fremlagt. Der var ikke nogen bemærkninger til forslaget om et forårsmøde (februar/marts) og et efterårsmøde (oktober/november) samt et tentativt sommermøde, hvis der skulle opstå behov herfor eller ønskes et ekstra møde.

Ministeriet afsluttede mødet og takkede interessenterne for deres deltagelse og for en god og konstruktiv drøftelse af dagens emner.